

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 28.11.2023.
COM(2023) 764 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI

**par Padomes Regulas (ES) 2022/2577 (2022. gada 22. decembris), ar ko nosaka satvaru
atjaunīgās enerģijas apguves paātrināšanai, izvērtēšanu**

I. Ievads

Šajā ziņojumā tiek izvērtēta Padomes Regula (ES) 2022/2577 (2022. gada 22. decembris), ar ko nosaka satvaru atjaunīgās enerģijas apguves paātrināšanai¹ (“Padomes regula”).

Šī Padomes regula ir viens no ārkārtas pasākumiem, kurus Padome pieņēma 2022. gadā, lai reaģētu uz enerģētisko krīzi, kas sekoja pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā. Tā ir balstīta uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 122. panta 1. punktu, saskaņā ar kuru Padome pēc Komisijas priekšlikuma ir tiesīga lemt par ekonomiskajai situācijai piemērotiem pasākumiem, jo īpaši, ja rodas nopietnas grūtības konkrētu produktu piegādē, it sevišķi enerģētikas jomā.

Padomes regulas pieņemšanas laikā, 2022. gada decembrī, vispārējo ģeopolitisko apstākļu un ļoti augsto enerģijas cenu dēļ bija steidzami jāpaātrina atjaunīgās enerģijas apguve Eiropas Savienībā, lai mazinātu enerģētiskās krīzes sekas, stiprinot Savienības piegādes drošību, samazinot cenu svārstības tirgū un pazeminot enerģijas cenas. Tā kā galvenais šķērslis, kas mazina investīciju ātrumu un apmēru atjaunīgajos energoresursos un saistītajā infrastruktūrā, bija ilgais un sarežģītais atļauju piešķiršanas process, Padomes regulas mērķis bija panākt tūlītēju paātrinājumu atļauju piešķiršanas procedūrām, kuras attiecas uz noteiktiem atjaunīgās enerģijas projektiem un tehnoloģijām, kam ir vislielākais ātras apguves potenciāls nolūkā mazināt enerģētiskās krīzes sekas. Šajā nolūkā saskaņā ar regulu visā ES uz ierobežotu laiku tika ieviesti mērķorientēti ārkārtas pasākumi.

Šī Padomes regula tiek piemērota visiem atļauju piešķiršanas procesiem, kuru sākuma datums ir tās piemērošanas laikā. Dalībvalstis Padomes regulu var piemērot arī vēl notiekošiem atļauju piešķiršanas procesiem, kuru rezultātā nav pieņemts galīgais lēmums pirms 2022. gada 30. decembra, ar noteikumu, ka tas saīsina atļauju piešķiršanas procesu un tiek saglabātas iepriekš pastāvošās trešo personu juridiskās tiesības.

Svarīgi atzīmēt, ka 2023. gada 9. oktobrī tika pieņemta Direktīva (ES) 2023/2413², ar ko groza Atjaunojamo energoresursu direktīvu (ES) 2018/2001 (attiecīgi “grozījumu direktīva” un “pārstrādātā RED”), tādējādi ievērojami palielinot atjaunīgās enerģijas apguves vērīgumu, kas Savienībai ir kopīgiem spēkiem jāsasniedz līdz 2030. gadam, proti, iepriekš noteiktais 32 % mērķrādītājs ir palielināts līdz 42,5 %, tiecoties sasniegt 45 %. Šī grozījumu direktīva, kas stājās spēkā 2023. gada 20. novembrī, ietver izsmeļošus noteikumus, ar kuriem, izmantojot telpisko plānošanu, procedūru vienkāršošanu un saīsināšanu, visaptverošā veidā racionalizēt atļauju piešķiršanas procedūras saistībā ar uz atjaunīgās enerģijas projektiem. Grozījumu direktīva ietver noteikumus, kas attiecas uz dažām tematiskajām jomām, kuras ir ietvertas arī Padomes regulā. Daži no tiem ir ļoti līdzīgi, savukārt citos ir būtiskas atšķirības (sk. IV iedaļu). Turklāt direktīvā netika atspoguļoti daži no Regulā (ES) 2022/2577 ietvertajiem ārkārtas pasākumiem, kas ir

¹ Padomes Regula (ES) 2022/2577 (2022. gada 22. decembris), ar ko nosaka satvaru atjaunīgās enerģijas apguves paātrināšanai. (OV L 335, 29.12.2022., 36.–44. lpp.).

² [EUR-Lex - 32023L2413 - LV - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

specifiskāki, tādējādi ierobežojot to ārkārtas un pagaidu raksturu. Tā vietā ar direktīvu tika ieviests stabils ilgtermiņa pastāvīgais režīms, kurš paātrina atļauju piešķiršanas procedūras un nosaka konkrētus posmus un procedūras, kam ir nepieciešams ilgāks īstenošanas laiks. Vairāki no pārstrādātās [RED] direktīvas atļauju piešķiršanas noteikumiem, t. i., visi atļauju piešķiršanas noteikumi, izņemot tos, kas saistīti ar atjaunīgo energoresursu paātrinātas apguves teritorijām, ir jātransponē līdz 2024. gada 1. jūlijam, proti, uzreiz pēc Padomes regulas darbības termiņa beigām.

Saskaņā ar Padomes regulas 9. pantu Komisija līdz 2023. gada 31. decembrim šo regulu pārskata, ņemot vērā norises piegādes drošības un enerģijas cenu jomā un vajadzību vēl vairāk paātrināt atjaunīgās enerģijas apguvi, un iesniedz Padomei ziņojumu par minētās pārskatīšanas galvenajiem konstatējumiem. Padomes regulas 9. pants arī paredz, ka Komisija, balstoties uz minēto ziņojumu, drīkst ierosināt šīs regulas darbības termiņa pagarināšanu.

Lai izlemtu, vai šīs Padomes regulas termiņu ir nepieciešams pagarināt, ir jābūt izpildītiem šādi pagarināšanai izvirzītajiem nosacījumiem. Saistībā ar to Komisijai ir jāizvērtē i) jaunākās norises Savienības piegādes drošības un enerģijas cenu jomā, t. sk. pienesums, ko šajā ziņā devusi atjaunīgo energoresursu apguve; ii) vajadzība vēl vairāk paātrināt atjaunīgo energoresursu apguvi; un iii) šīs Padomes regulas konkrētā ietekme uz minētās paātrināšanas veicināšanu. Turklāt, ņemot vērā grozījumu direktīvas stāšanos spēkā, būtu atbilstoši izvērtēt saistību starp šajā Padomes regulā ietvertajiem noteikumiem un pārstrādātajā RED³ ietvertajiem atļauju piešķiršanas noteikumiem.

Tādēļ šajā ziņojumā ir aprakstītas jaunākās norises attiecībā uz piegādes drošību, enerģijas cenām un atjaunīgo energoresursu sniegto pienesumu, kā arī aplūkota vajadzība vēl vairāk paātrināt atjaunīgo energoresursu apguvi (II iedaļa) un Padomes regulas radītā ietekme šajā jomā (III iedaļa). Visbeidzot pārskatā ir aplūkota Padomes regulas un pārstrādātajā RED iekļauto jauno atļaujas piešķiršanas noteikumu tvērums (IV iedaļa), kam seko secinājumi un ieteikums turpmākajai rīcībai (V iedaļa).

II. Jaunākās norises enerģijas piegādes drošības un enerģijas cenu jomā; vajadzība paātrināt atjaunīgās enerģijas apguvi

Raugoties uz jaunākajām norisēm ES piegādes drošības jomā, jāatzīst, ka Savienībā ir panākta vispārēja enerģijas piegādes drošības uzlabošanās. Tomēr joprojām pastāv ievērojami riski.

Attiecībā uz gāzes piegādi jānorāda, ka, pateicoties diversifikācijas pasākumiem un ietaupījumiem saskaņā ar plāna REPowerEU mērķiem, ir samazinājies Krievijas gāzes imports. Uzsākot apkures sezonu, ES pazemes krātuves ir uzpildītas vairāk nekā 90 % apmērā no to ietilpības. Tomēr Krievijas karš pret Ukrainu turpinās, radot nopietnus

³ Direktīva (ES) 2018/2001, kas grozīta ar Direktīvu (ES) 2023/2413.

draudus Savienības enerģijas piegādes drošībai. Tā kā Krievijas cauruļvadu gāzes imports pagājušā gada laikā ir ievērojami samazinājies, gāzes piegāžu pieejamība Savienībai ir ievērojami mazāka nekā pirmskrīzes situācijā. Ņemot vērā pašreizējo gāzes importa līmeni, paredzams, ka Savienība 2023. gadā pa cauruļvadiem būs saņēmusi aptuveni 20 mljrd. m³ Krievijas gāzes, kas ir par aptuveni 110 mljrd. m³ mazāk nekā 2021. gadā.

Pasaules gāzes tirgos joprojām ir ļoti liela spriedze, un paredzams, ka šāda situācija vēl kādu laiku saglabāsies. Kā norādījusi Starptautiskā Enerģētikas aģentūra (IEA), globālās sašķidrinātās dabasgāzes (LNG) piegādes 2022. un 2023. gadā pieauga tikai nedaudz (attiecīgi par 4 % un 3 %) sakarā ar “ierobežotiem sašķidrināšanas jaudas papildinājumiem, darbības pārtraukumiem lielākajās eksporta iekārtās un padeves gāzes piegāžu mazināšanos uz LNG rūpnīcām no pamazām izsīkstošiem gāzes laukiem”. Paredzams, ka no 2025. gada kļūs pieejamas ievērojamas jaunas LNG sašķidrināšanas jaudas visā pasaulē (jo īpaši ASV un Katarā), taču “tirgus bilance tuvākajā nākotnē joprojām būs nestabila”. Šai situācijai ir negatīva ietekme uz gāzes cenām, kas, neraugoties uz to, ka tās ir daudz zemākas nekā 2022. gada vasarā (kad cenas pārsniedza 300 EUR/MWh), joprojām ir vairāk nekā divas reizes augstākas nekā pirms krīzes (cenu diapazons no 40 EUR/MWh līdz 50 EUR/MWh 2023. gada rudens sākumā), un tas neizbēgami ietekmē ES iedzīvotāju pirkjspēju un Eiropas uzņēmumu konkurētspēju.. Tirgus svārstīgums ir arī tirgus spriedzes sekas un rada papildu risku ES ekonomikai. 2023. gada vasarā un rudenī vairākkārt bija vērojamas ievērojamas svārstības, kas liecina, ka gāzes tirgi joprojām ir nestabili un var spēcīgi reaģēt uz jebkādu negaidītu un pēkšņu piedāvājuma un pieprasījuma satricinājumu, kā tas bija pēc streika Austrālijas LNG kompleksos, Tuvo Austrumu krīzes un Baltijas starpsavienojuma darbības traucējumiem. Šādos apstākļos bažas par deficītu var izraisīt plašas reakcijas, kas savukārt var nopietni ietekmēt cenas visā ES.

Šīs nopietnās grūtības saasina vairāki papildu riski, kas materializēšanās gadījumā ievērojami pasliktinātu situāciju. Šie riski cita starpā ir šādi: LNG pieprasījuma atjaunošanās Āzijā, kas samazina gāzes pieejamību pasaules gāzes tirgū, ekstremāli laikapstākļi, kas var ietekmēt hidroenerģijas uzkrāšanu vai kodolenerģijas ražošanu un kas nozīmētu, ka elektroenerģijas ražošanai vairāk jāizmanto ar gāzi darbināmas iekārtas, un turpmāki iespējami gāzes piegādes traucējumi, tai skaitā pilnīga gāzes importa apturēšana no Krievijas vai esošās kritiskās gāzes infrastruktūras traucējumi. Turklāt notiekošie bruņotie konflikti ietekmē vairākus reģionus, kas ir būtiski ES energoapgādei, piemēram, Ukrainu, Azerbaidžānu un Tuvos Austrumus.

Neseni piemēri rāda ar energoinfrastruktūras traucējumiem saistīto risku nozīmīgumu. 2022. gada septembrī cauruļvads “NordStream 1” sabotāžas rezultātā tika bojāts tādā mērā, ka pašlaik un arī tuvākajā nākotnē gāzi pa to transportēt nevarēs. 2023. gada oktobrī tika sabojāts Baltijas starpsavienojums, kas ir svarīgs cauruļvads, kurš savieno Somiju ar Igauniju. Pēc šā incidenta Somijas iestādes izsludināja trauksmes stāvokli, kas liecina par ievērojamu gāzes piegādes situācijas pasliktināšanos.

Attiecībā uz elektroapgādi — gatavības līmenis pirms nākamās ziemas un tādējādi mūsu piegādes drošība šajā nozarē kopumā uzskatāma par labāku nekā pagājušajā gadā. Papildus kodolenerģijas ražošanas plašākai pieejamībai nākamajā ziemā un augstākiem hidroenerģijas krājumu līmeņiem labākas prognozes nodrošina arī jaunuzstādītās atjaunīgās enerģijas jaudas. Tomēr joprojām nepieciešama zināma piesardzība. Tādēļ tās dalībvalstis, kuras ir uzsākušas ārkārtas pasākumus, turpinās tos līdz ziemas beigām. Turklāt daudzas dalībvalstis ir plānojušas saglabāt vai atjaunot arī energotaupības pasākumus.

Piegādes drošības situācijas uzlabošanās atspoguļojas arī gāzes un elektroenerģijas cenās. Krīzes augstākajā punktā 2022. gada vasarā gāzes cenas sasniedza nepieredzētu līmeni, pārsniedzot 300 EUR/MWh, un tas savukārt tūlītēji ietekmēja elektroenerģijas cenas, kuras pieauga krietni virs 400 EUR/MWh. Kopš tā laika gāzes un elektroenerģijas cenas — lai gan joprojām vairāk nekā divas reizes augstākas nekā pirms krīzes — ir ievērojami kritušas un pašlaik svārstās attiecīgi ap 50 EUR/MWh un 100 EUR/MWh.

Lai sasniegtu Savienības 2030. gada enerģētikas un klimata mērķrādītājus un ilgtermiņa mērķi, proti, klimatneitralitāti, būs nepieciešams ievērojami palielināt atjaunīgās enerģijas jaudas visā ES. Savienības atbilde uz enerģētisko krīzi saskaņā ar iniciatīvu *REPowerEU* paredz atjaunīgās enerģijas apguves strauju paātrināšanu un paplašināšanu, lai paātrinātu Savienības atteikšanos no Krievijas fosilā kurināmā. Tādējādi atjaunīgās enerģijas jaudas apguves paātrināšanai ir būtiska loma gan ES dekarbonizācijas ilgtermiņa stratēģijā, gan īstermiņa stratēģijā enerģētiskās krīzes novēršanai. Atjaunīgie energoresursi ir palīdzējuši uzlabot piegādes drošību un ierobežot enerģijas cenas enerģētiskās krīzes laikā. Galvenais iemesls šajā sakarā bija dabasgāzes aizstāšana ar atjaunīgo enerģiju, jo īpaši enerģētikas nozarē, kas savukārt ietekmēja kopējo gāzes pieprasījumu. Ražojot papildu enerģiju no atjaunīgajiem energoresursiem, šajā gadā tika aizstātas ap 107 TWh no fosilā kurināmā ražotās elektroenerģijas, kas atbilst aptuveni 10 mljrd. m³ gāzes.

Ņemot vērā, ka Nīderlandes *Title Transfer Facility (TTF)* cenas 2022. gadā bija ap 120 EUR/MWh, Komisija lēš, ka ietaupījumi, kas gūti, pateicoties papildu atjaunīgās enerģijas jaudas apguvei, mērāmi vairāk nekā 10 miljardu EUR apmērā. Arī Starptautiskās Enerģētikas aģentūras aplēses liecināja par jaunieviesto atjaunīgo energoresursu apguves būtisku pozitīvu ietekmi uz enerģijas cenām — saskaņā ar tās aprēķiniem bez papildu uzstādītās jaudas elektroenerģijas vairumtirdzniecības vidējās cenas visos Eiropas tirgos 2022. gadā būtu bijušas par 8 % augstākas. Pateicoties uzstādītajai saules fotoelementu un vēja enerģijas papildu jaudai, paredzams, ka Eiropas patērētāji 2021.–2023. gada periodā ietaupīs aptuveni 100 miljardus EUR. Tiek lēsts, ka kopš Krievijas iebrukuma Ukrainā jaunās zemu izmaksu vēja un saules fotoelementu iekārtas ir aizstājušas 230 TWh no fosilā kurināmā ražotās elektroenerģijas⁴. Ar 70 GW jaunās atjaunīgās enerģijas jaudas, kuru plānots pievienot tīklam 2023. gadā, varētu

⁴ [Cik daudz naudas Eiropas patērētāji ietaupa, izmantojot atjaunīgos energoresursus? Aktualizēta informācija par atjaunīgās enerģijas tirgu — 2023. gada jūnijs — analīze — IEA.](#)

panākt vēl papildu ietaupījumus, tādējādi palīdzot turpināt Krievijas gāzes importa samazināšanu.

Atjaunīgās siltumenerģijas nozarē 2022. gadā siltumsūkņu tirdzniecība pieauga par 39 %⁵, salīdzinot ar 2021. gadu, savukārt saules siltumenerģijas tirgus pieauga par 12 %, nodrošinot kopējo uzstādīto jaudu 40,5 GW apmērā⁶. Dažas no šīm jaunuzstādītajām iekārtām būs aizstājušas gāzes, ogļu un šķidrā kurināmā katlus, tomēr nav pieejami dati, kas ļautu izdarīt secinājumus par to, kādā apmērā tas ir noticis.

Visbeidzot, paātrinātā atjaunīgo energoresursu izvēršana ir pierādījusi savu spēju mazināt riskus Savienības piegādes drošībai, jo īpaši gāzes un elektroenerģijas piegādes drošībai, un ir palīdzējusi samazināt enerģijas cenas ES iedzīvotājiem un uzņēmumiem.

Apzinoties, ka joprojām pastāv ievērojami riski, ir jāturpina atjaunīgās enerģijas ātra apguve, lai vēl vairāk nostiprinātu Savienības noturību. Ir nepieciešamas jaunas atjaunīgo energoresursu iekārtas, lai varētu strauji atteikties no atlikušā Krievijas gāzes importa. Jo ātrāk tiks īstenota atjaunīgo energoresursu izvēršana, jo lielāka būs tās pozitīvā ietekme uz Savienības enerģijas piegādes drošību, enerģijas cenām un neatkarību no Krievijas fosilā kurināmā.

III. Padomes regulas ietekme

Nemot vērā, ka Padomes regula tiek piemērota tikai neilgu laiku, ir sarežģīti skaitliski izteikt tās radīto ietekmi attiecībā uz atjaunīgo energoresursu apguves paātrināšanu. Tas galvenokārt ir saistīts ar faktu, ka nav pieejami oficiāli statistikas dati par atjaunīgās enerģijas apguvi periodā kopš regulas stāšanās spēkā, jo šāda statistika par 2023. gadu būs pieejama tikai 2024. gada beigās. Tomēr ir novērotas zināmas pozitīvas norises.

Saskaņā ar organizācijas “Solar Power Europe” ziņoto 2023. gada trijos ceturkšņos kopš regulas stāšanās spēkā ES ir pievienots lielāks jaunās saules fotoelementu enerģijas jaudas apjoms (vairāk nekā 45 GW) nekā visā 2022. gadā kopā. Gada pirmajos sešos mēnešos Vācija pievienoja 6,5 GW (+10 %) jaunās saules enerģijas jaudas, savukārt Polija pievienoja vairāk nekā 2 GW (+17 %) un Beļģija — vismaz 1,2 GW (+19 %). 2023. gada pirmajos sešos mēnešos Itālija uzstādīja 2,5 GW saules enerģijas jaudas, salīdzinot ar 3 GW (kopā) visā 2022. gadā. Tiek prognozēts, ka Spānija savu apguvi būs palielinājusi no 4,5 GW 2022. gadā līdz 7 GW 2023. gadā⁷.

Attiecībā uz atļauju piešķiršanas procesu pieejamie dati liecina, ka vairākās dalībvalstīs piedzīvotais apjoma pieaugums atļaujām, kas kopš regulas stāšanās spēkā izsniegtas attiecībā uz sauszemes vēja enerģiju, bija mērāms divciparu skaitļos. Asociācijas “Wind Europe” pārskats par jaudas pieaugumu uzrādīja pozitīvas tendences Francijā, kura 2023. gada pirmajos trīs ceturkšņos ievērojami palielināja apjomu, kādā tiek piešķirtas

⁵ Tirgus dati, Eiropas Siltumsūkņu asociācija (ehpa.org).

⁶ Siltumapgādes sistēmas dekarbonizācija ar saules siltumenerģiju, 2022./2023. gada tirgus prognozes, organizācija “Solar Heat Europe”.

⁷ [Kritoties pieprasījumam, fosilā kurināmā ražošana ES samazinās līdz nepieredzēti zēmam līmenim, Ember \(ember-climate.org\).](https://ember-climate.org/)

atļaujas attiecībā uz vēja enerģijas jaudu. Beļģijas Flandrijas reģions 2023. gada pirmajos astoņos mēnešos piešķīra atļaujas vēl 300 MW vēja enerģijas iekārtu, tādējādi pārsniedzot jaudu, kam atļaujas tika piešķirtas visa 2022. gada laikā. 2023. gada pirmajos deviņos mēnešos Vācijā tika izdots rekordliels skaits jaunu atļauju attiecībā uz sauszemes vēja enerģiju, kas atbilst 5,2 GW, un tika pievienota papildu jauda 2,44 GW apmērā⁸. Saistībā ar to Vācija ir norādījusi — paredzams, ka šajā gadā atļaujas saņēmušo sauszemes vēja enerģijas projektu apjoms pieaugs par 75 %, salīdzinot ar pagājušo gadu.

Attiecībā uz atjaunīgās elektroenerģijas ražošanu jānorāda, ka vismaz 17 dalībvalstis gada pirmajos sešos mēnešos ir pieredzējušas jaunus tās īpatsvara rekordus, Grieķijai un Rumānijai pirmo reizi pārsniedzot 50 %, savukārt Dānijai un Portugālei — 75 %. Portugālē vēja un saules enerģija gan aprīlī, gan maijā veidoja vairāk nekā pusi no kopējā saražotās enerģijas daudzuma. Nīderlande 50 % vēja un saules enerģijas īpatsvaru pirmo reizi sasniedza jūlijā, tai sekoja Vācija, šajā pašā mēnesī sasniedzot rekordaugstu īpatsvaru — 49 %⁹. Energoatjaunināšanas rādītājs attiecībā uz vēja enerģiju Vācijā pieauga līdz 34 %¹⁰.

Turklāt vismaz vienā dalībvalstī paātrinātas atļauju piešķiršanas priekšrocības gūst arī tīkla projekti, kuri ir svarīgi atjaunīgo energoresursu plašākai izplatībai un kuru kopējais garums pārsniedz 2000 km.

Tomēr, kā norāda arī ieinteresētās personas, ir sarežģīti noteikt, kādā mērā pieaugums, kas šajā periodā novērots atjaunīgo energoresursu apgūvē un ražošanā, ir saistīts ar Padomes regulas radīto ietekmi. Šo pieaugumu ir veicinājuši arī citi faktori, tādi kā augstās enerģijas cenas, laikapstākļi vai citas dalībvalstu īstenotās politikas un pasākumi, piemēram, atbalsta shēmas vai cita veida iniciatīvas.

Tādēļ, lai gūtu labāku izpratni par šīs regulas ietekmi, Komisija ir lūgusi dalībvalstu un ieinteresēto personu, piemēram, atjaunīgās enerģijas nozares pārstāvju, kā arī vides aizsardzības organizāciju, viedokli.

Saistībā ar dalībvalstīm jānorāda, ka Komisija 2023. gada 14. septembrī nosūtīja visām dalībvalstīm vēstuli, lūdzot sniegt rakstiskas atsauksmes par regulas piemērošanu. Līdz 2023. gada 15. novembrim uz aptaujas anketas jautājumiem bija atbildējušas 15 dalībvalstis, kuras sniedza arī rakstiskus komentārus. Padomes regulas piemērošana tika apspriesta arī projekta “Saskaņota rīcība attiecībā uz Atjaunojamo energoresursu direktīvu” (CA-RES) pēdējā sanāsmē, kura notika 2023. gada 18. oktobrī un kurā piecas dalībvalstis sniedza komentārus par savu pieredzi saistībā ar Padomes regulas piemērošanu.

⁸ <https://www.fachagentur-windenergie.de/aktuelles/detail/kraeftiger-aufwind-in-den-ersten-neun-monaten-2023>.

⁹ [Krītoties pieprasījumam, fosilā kurināmā ražošana ES samazinās līdz nepieredzēti zemam līmenim, Ember \(ember-climate.org\)](#)

Papildus individuālajām atbildēm grupa “Friends of Renewables” savā 2023. gada 17. oktobra kopīgajā vēstulē, ko parakstīja 11 dalībvalstu (Austrijas, Beļģijas, Dānijas, Grieķijas, Itālijas, Īrijas, Luksemburgas, Maltas, Nīderlandes, Portugāles un Vācijas) ministri, aicināja pagarināt Padomes regulas darbības termiņu. Vēstules parakstītāji atgādināja, ka atjaunīgā enerģija uzlabo Savienības neatkarību no ārējiem energoresursiem un mazina tās neaizsargātību pret ģeopolitiskiem traucējumiem un ārējiem cenu satricinājumiem, vienlaikus veicinot ES vadošo lomu tehnoloģiju un rūpniecības jomā, kā arī jaunu darbvietu radīšanu. Saistībā ar to vēstulē tika uzsvērts Padomes regulas nozīmīgums, mazinot Krievijas agresijas kara pret Ukrainu radīto ietekmi uz enerģijas tirgu, un izteikts aicinājums pagarināt Padomes regulas darbības termiņu pēc 2024. gada tik ilgi, cik tas nepieciešams, lai vēl vairāk mazinātu šķēršļus, kas kavē atļauju piešķiršanu attiecībā uz atjaunīgajiem energoresursiem.

26. oktobrī Komisija organizēja viedokļu apmaiņu ar galvenajām ieinteresētajām personām, tai skaitā atjaunīgās enerģijas nozares asociācijām, pārvades tīklu *ENTSO-E* un vides NVO. Turklāt tā saņēma nostājas dokumentus no vairākām ieinteresētajām personām.

Turpmākajās apakšiedaļās ir apkopoti komentāri, kas saņemti par dažādiem regulas noteikumiem.

1. 1. pants. Priekšmets un piemērošanas joma

Viena dalībvalsts ierosināja veikt izmaiņas attiecībā uz piemērošanas jomu, lai ļautu dalībvalstīm turpināt Padomes regulas satvaru piemērot ietekmes uz vidi novērtējumiem arī pēc 2024. gada 30. jūnija. Tā uzskatīja, ka tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu skaidrību attiecībā uz projektiem, kas regulas darbības termiņa beigās vēl nebija pabeigti. Turklāt tā ierosināja precizēt 1. pantā minētās “trešo personu tiesības” kā “trešo personu tiesības uz izskatīšanu tiesā”.

Vēl cita dalībvalsts sniedza atsauksmes par šo pantu, norādot, ka šis noteikums bijis būtisks, lai nodrošinātu noteiktību atjaunīgās enerģijas projektu apguvē. Konkrētāk, tā uzskatīja — ir ļoti svarīgi, ka, lai gūtu labumu no regulā noteiktajiem pasākumiem, atjaunīgās enerģijas projektiem nebija jābūt pabeigtiem šīs Padomes regulas piemērošanas laikā. Turklāt šī dalībvalsts uzskatīja, ka regulas piemērošanas periods bija pārāk īss, jo šajā laikposmā daudziem projektiem vēl nebūtu uzsākts atļauju piešķiršanas process, jo īpaši projektiem, kas saistīti ar tādas tīkla infrastruktūras izstrādi, kas nepieciešama atjaunīgo energoresursu integrēšanai elektroenerģijas sistēmā.

2. 2. pants. Definīcijas

Attiecībā uz definīcijām Komisija saņēma ļoti maz komentāru. Viena ieinteresētā persona (organizācija “Solar Heat Europe”) izteica kritiku, ka vairākos gadījumos termina “saules enerģijas aprīkojums” definīcija ir tikusi interpretēta kā atsauce tikai uz saules

fotoelementiem, lai gan patiesībā tajā ir skaidri minēts gan saules siltumenerģijas, gan saules fotoelementu aprīkojums.

3. 3. pants. Sevišķi svarīgas sabiedrības intereses

Nemot vērā atsauksmes, kas saņemtas par šā panta piemērošanu, Komisija norāda, ka dalībvalstu vidū valda zināma neskaidrība attiecībā uz 3. pantā ietvertās sevišķi svarīgu sabiedrības interešu prezumpcijas piemērošanas jomu un darbību, lai gan Padomes regula ir piemērojama tiešā veidā un tādējādi projektu izstrādātāji šo prezumpciju var izmantot nacionālās atļauju piešķiršanas procedūrās un tiesas prāvās bez papildu valsts tiesību aktiem. Tomēr 3. pants ļauj dalībvalstīm pieņemt tiesību aktus, lai ierobežotu minētās prezumpcijas piemērošanu, attiecinot to tikai uz konkrētiem tehnoloģiju veidiem vai konkrētām savas teritorijas daļām saskaņā ar prioritātēm, kas noteiktas to integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos. Ja dalībvalstis izmantos šādus izņēmumus, minētā prezumpcija tiks attiecināta tikai uz konkrētām tehnoloģijām vai teritorijām.

Komentārus par 3. pantu sniedza 14 dalībvalstis. Attiecībā uz prezumpcijas piemērošanas jomu Komisija ir novērojusi tendenci, ka dalībvalstis ierobežo minētās prezumpcijas piemērošanu, attiecinot to uz konkrētām tehnoloģijām (proti, vēja un saules enerģijas, kā arī infrastruktūras projektiem) un mazākā mērā uz konkrētām teritorijām. Organizācija “Solar Power Europe” ziņoja, ka viena dalībvalsts ir ierobežojusi sevišķi svarīgu sabiedrības interešu prezumpcijas piemērošanu, attiecinot to tikai uz valsts projektiem, savukārt cita dalībvalsts potenciālos atbrīvojumus ir noteikusi ar dekrētu. Savukārt kāda cita dalībvalsts ir paplašinājusi šās prezumpcijas piemērošanas jomu tā, lai atjaunīgo energoresursu projekti būtu sevišķi svarīgās sabiedrības interesēs saistībā ar arhitektūras mantojumu.

Dalībvalstis, kuras piemēro minēto prezumpciju, kopumā ziņoja par pozitīviem rezultātiem un uzskatīja to par lietderīgu instrumentu atjaunīgo energoresursu vai infrastruktūras apguves paātrināšanai vai faktoru, kas samazina riskus.

Viena dalībvalsts ziņoja par konkrētiem gadījumiem (proti, vēja, saules fotoelementu enerģijas un tīkla projektos), kad līdz ar atļauju piešķiršanas iestāžu un tiesu īstenoto šīs prezumpcijas piemērošanu tika panākta pozitīva ietekme. Cita dalībvalsts uzsvēra šā noteikuma pievienoto vērtību, jo tas palīdzēja plānošanas procesā nodrošināt efektīvāku sadarbību starp dažādām publiskajām struktūrām. Divas citas dalībvalstis norādīja, ka tām vēl nebija radusies vajadzība piemērot šo prezumpciju kādam konkrētam projektam (cita starpā saistībā ar faktu, ka daudzi projekti vēl nebija nonākuši atļauju piešķiršanas posmā), taču atzinīgi novērtēja tās potenciālu attiecībā uz atļauju piešķiršanas paātrināšanu konkrētiem projektiem un pauda interesi to izmantot tuvākajā nākotnē. Savukārt viena dalībvalsts uzskatīja, ka tās pašreizējie vēja un saules enerģijas projekti virzās uz priekšu pietiekami ātri un tādējādi tai šis noteikums nav nepieciešams.

Tomēr divas dalībvalstis norādīja uz problēmām, kas saistītas ar sevišķi svarīgu sabiedrības interešu prezumpcijas potenciāla pilnvērtīgu izmantošanu. Konkrētāk, par problemātisku tiek uzskatīta cita noteikuma izpilde, proti, noteikuma, kas ietverts Dzīvotņu direktīvā un Putnu direktīvā un kas paredz alternatīvu risinājumu neesamību; tas ierobežo sevišķi svarīgu sabiedrības interešu prezumpcijas praktisko izmantojamību, tādēļ viena dalībvalsts aicināja veikt mērķorientētas izmaiņas 3. pantā, lai nodrošinātu elastīgumu attiecībā uz citu tādu atkāpes kritēriju nosacījumu izpildi, kas iekļauti attiecīgajā vides direktīvā, jo īpaši pienākumu apliecināt, ka nav citu alternatīvu risinājumu. Viena dalībvalsts kā faktoru, kas ierobežo sevišķi svarīgu sabiedrības interešu noteikuma izmantojamību, uzskatīja arī prasību noteikt kompensācijas pasākumus.

Asociācija “Wind Europe”, organizācija “Solar Power Europe” un *EREF* (Eiropas Atjaunojamās enerģijas federācija) sniedza atsauksmes par sevišķi svarīgu sabiedrības interešu prezumpcijas piemērošanu. Šīs ieinteresētās personas pauda bažas, ka lielākā daļa dalībvalstu nepiemēro sevišķi svarīgu sabiedrības interešu statusu atjaunīgo energoresursu projektiem vai piemēro to tikai daļēji un ka atļauju piešķiršanas iestādes dažkārt neņem vērā šo prezumpciju un piešķir prioritāti citām interesēm. Tomēr tās minēja arī pozitīvus piemērus, kad statuss ir noteiktā mērā izmantots, un konkrētus gadījumus, kad tas ir palīdzējis virzīt uz priekšu noteiktus projektus. Asociācija “Wind Europe” norādīja, ka kopumā ir novērojama vēlme šo noteikumu izmantot vairāk, taču pastāv neskaidrības attiecībā uz tā piemērošanas jomu un veidu, kā to īstenot praksē.

ES SSO (sadales sistēmu operatoru) struktūra norādīja uz sevišķi svarīgu sabiedrības interešu prezumpcijas lielo potenciālu, kas palīdz atvieglot šķēršļus, ar kuriem saskaras sadales tīklu projekti, un uzsvēra 3. panta simbolisko nozīmi. Tomēr tā norādīja, ka praksē Padomes regulai nav bijusi tikpat kā nekāda reāla ietekme uz sadales tīklu projektiem. ES SSO struktūra ieteica pagarināt regulas darbības termiņu un aicināja Komisiju nodrošināt tās faktisko īstenošanu.

Divas vides jomas ieinteresētās personas (“BirdLife” un “Climate Action Network: CAN Europe”) sniedza savas vispārējās piezīmes par šo noteikumu. Tās pauda piesardzību attiecībā uz sevišķi svarīgu sabiedrības interešu principa izmantošanu, kas praksē var pavājināt vides aizsardzības standartu, veicinot atļauju piešķiršanu ļoti problemātiskiem projektiem, taču nenodrošinot nekādu pievienoto vērtību atjaunīgo energoresursu projektiem, attiecībā uz kuriem jau ir īstenotas atbilstošās darbības un aizsardzības pasākumi. “CAN Europe” apgalvoja, ka vienā dalībvalstī noteikums par sevišķi svarīgu sabiedrības interešu prezumpciju mudināja likumdevēju atbrīvot deviņas hidroelektrostacijas no prasības veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, nosakot, ka to darbība ir sevišķi svarīgās sabiedrības interesēs, lai gan šīm stacijām ir ievērojama ietekme uz vidi.

Visumā var secināt, ka 3. pantā ietvertā prezumpcija kopumā tiek uzskatīta par lietderīgu instrumentu atjaunīgo energoresursu (galvenokārt vēja un saules enerģijas) un infrastruktūras projektu apguves paātrināšanai dalībvalstīs, kurās tā tiek piemērota. Tas attiecas ne tikai uz pozitīvo ietekmi, kas praksē novērota attiecībā uz konkrētiem projektiem, bet arī nozīmīgumu, ko šī prezumpcija piešķir atjaunīgās enerģijas apguvei

kopumā, tai skaitā citiem nolūkiem papildus konkrētajām atkāpēm, kas paredzētas 3. pantā minētajās vides direktīvās. Attiecībā uz bažām, kas tika paustas par šā noteikuma plašo piemērošanu un ietekmi, ko šāda rīcība varētu atstāt uz augsto vides aizsardzības līmeni, Komisija atgādina, ka sevišķi svarīgu sabiedrības interešu prezumpcija, kas piešķir prioritāti atjaunīgajiem energoresursiem, ir apstrīdama, kas nozīmē, ka atļauju piešķiršanas iestādes un tiesas var to atstāt nepiemērotu, ja ir skaidri pierādījumi, ka šādiem projektiem ir būtiska nelabvēlīga ietekme uz vidi, ko nevar mazināt vai kompensēt. Papildus tam dalībvalstis var ierobežot noteikuma piemērošanu, attiecinot to tikai uz konkrētām tehnoloģijām un teritorijām.

Turklāt pastāv iespēja, ka jau tuvākajā nākotnē 3. pants tiks piemērots biežāk, jo līdz ar regulas darbības termiņa beigām atļauju saņemšanas posmu būs sasniedzis lielāks skaits atjaunīgās enerģijas projektu. Turklāt, ņemot vērā, ka šā noteikuma izmantojamību ierobežo tādi faktori kā citu atkāpes piemērošanas nosacījumu šaura interpretācija, piemēram, novērtējums par to, vai pastāv alternatīvi risinājumi.

4. 4. pants. Saules enerģijas aprīkojuma uzstādīšanai vajadzīgo atļauju piešķiršanas procesa paātrināšana

12 dalībvalstis sniedza konkrētus komentārus par 4. panta piemērošanu vai par maza saules enerģijas aprīkojuma uzstādīšanu kopumā. Vairākas no šīm dalībvalstīm ziņoja, ka pēdējā laikā ir novērots ievērojams saules enerģijas iekārtu pieaugums, tomēr tās šo pieaugumu saistīja nevis konkrēti ar Padomes regulu, bet gan drīzāk dažādiem citiem faktoriem, piemēram, populārām valsts atbalsta shēmām vai enerģijas cenu attīstību.

Lielākā daļa dalībvalstu, kas sniedza atbildi par šo pantu, norādīja, ka attiecībā uz mazām saules enerģijas iekārtām tās piemēroja vēl vērienīgākus atļauju piešķiršanas noteikumus, nekā tie, kas ietverti 4. pantā. Konkrētāk, septiņas dalībvalstis norādīja, ka to valsts tiesību akti noteiktos gadījumos nenosaka prasību izsniegt īpašas atļaujas mazām saules enerģijas iekārtām, kas uzstādītas uz mākslīgām struktūrām, saules enerģijas aprīkojumam, kura jauda nepārsniedz noteiktu robežvērtību, vai šādam aprīkojumam vispār. Divas dalībvalstis norādīja, ka to valsts tiesību akti arī pirms regulas stāšanās spēkā neparedzēja prasību veikt ietekmes uz vidi novērtējumu saules enerģijas aprīkojuma projektiem. Tādēļ, ņemot vērā, ka 4. panta pozitīvā ietekme šajās dalībvalstīs, kurās ir pieņemti vērienīgāki valsts tiesību akti, ir visai neliela.

Viena dalībvalsts norādīja, ka Padomes regulas piemērošanas rezultātā tā ir veikusi izmaiņas savā nacionālajā atļauju piešķiršanas sistēmā. Konkrētāk, tā ieviesa principu “piekrišana ar noklusējumu”, kas stājas spēkā viena mēneša laikā pēc pieteikuma iesniegšanas būvatļaujas saņemšanai, lai apdzīvotās vietās uz jau uzbūvētām ēkām un struktūrām, tai skaitā uz jumtu un fasādes konstrukcijām un blakus esošajā zemes īpašumā, uzstādītu saules enerģijas iekārtas, kuru kopējā uzstādītā jauda ir 20–50 kW, elektroenerģijas ražošanai no saules enerģijas pašpatēriņa nolūkos.

Organizācija “Solar Power Europe” un organizācija “Solar Heat Europe” sniedza komentārus par 4. panta ietekmi. “Solar Power Europe” norādīja, ka 4. pants kopumā tika

īstenots veiksmīgi, tomēr tika novērotas zināmas nepilnības. Piemēram, dažos gadījumos dalībvalstis pārāk šauri interpretēja jēdzienu “mākslīgas struktūras” (attiecinot to tikai uz jumtiem), tādēļ ir nepieciešams precizēt šo jēdzienu. Tāpat lielākajā daļā dalībvalstu mērķi attiecībā uz tīkla pieslēgumu procesa vienkāršošanu nebija pietiekami vērienīgi (jo tās piemēroja zemāku jaudas robežvērtību, t. i., 10,8 kW, nevis 50 kW). Tomēr organizācijas sniedza dažus pozitīvus piemērus, piemēram, vienas dalībvalsts gadījumā tika paredzēta vienkāršota modeļa izmantošana attiecībā uz tāda saules fotoelementu jumta aprīkojuma uzstādīšanu, kura jauda nepārsniedz 200 kW. Organizācija “Solar Heat Europe” norādīja, ka pagājušā gada laikā tās locekļi nebija novērojuši nekādas būtiskas izmaiņas saules siltumenerģijas iekārtu atļauju piešķiršanas procedūrās.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka, lai gan saules enerģijas aprīkojuma uzstādīšanas apjoms pieaug, ir grūti šo pieaugumu attiecināt tieši uz Padomes regulu, jo nozīmīga loma ir bijusi arī citiem faktoriem (piemēram, atbalsta shēmām vai augstajām enerģijas cenām). Komisija atzinīgi novērtē, ka vismaz viena dalībvalsts ir ziņojusi par nesen ieviestajām izmaiņām, lai racionalizētu saules enerģiju iekārtu atļauju piešķiršanas procesu, un ka vairākas dalībvalstis savos valsts tiesību aktos ir ieviesušas noteikumus, kas ir vēl vērienīgāki par 4. pantā ietvertajiem, piemēram, noteiktos gadījumos nav vajadzīgas atļaujas mazām saules enerģijas iekārtām un ka tās var uzreiz pieteikt tīkla pieslēgumam. 4. pants joprojām ir šīm dalībvalstīm būtisks, jo tas nosaka maksimālos termiņus arī šādu iekārtu pieslēgšanai tīklam (t. i., viena vai trīs mēnešu maksimālais termiņš ietver arī pieslēgšanu tīklam un, pamatojoties uz noteikumu “piekrišana ar noklusējumu”, kas attiecināms uz noteiktām iekārtām, nodrošina pieteikumu iesniedzējiem noteiktību). Komisija atzīmē, ka jautājums par tīkla pieslēgumiem ir joma, kurā nepieciešami turpmāki uzlabojumi.

5. 5. pants. Atjaunīgās enerģijas elektrostaciju energoatjaunināšana

11 dalībvalstis sniedza komentārus par 5. panta piemērošanu un atļauju piešķiršanas procesu atjaunīgās enerģijas elektrostaciju energoatjaunināšanai kopumā.

Vairākas dalībvalstis norādīja, ka tām vēl nav vērā ņemamas pieredzes ar energoatjaunināšanu, jo lielākā daļa atjaunīgās enerģijas elektrostaciju ir uzstādītas salīdzinoši nesen vai tām trūkst attiecīgo datu šajā jautājumā. Tikai viena dalībvalsts ziņoja par pieteikumu skaita pieaugumu, galvenokārt saules enerģijas iekārtu energoatjaunināšanai, savukārt kāda cita dalībvalsts norādīja, ka tā nav konstatējusi nekādu energoatjaunināšanas pieaugumu Padomes regulas kontekstā. Vairākas dalībvalstis paskaidroja, ka tās bija ieviesušas atļauju piešķiršanas procedūras, kas ir līdzīgas 5. pantā noteiktajām.

Viena dalībvalsts norādīja, ka attiecībā uz saules enerģijas projektiem atļauju piešķiršanas process energoatjaunināšanai jaudas palielināšanas nolūkos parasti nebija ilgāks par sešiem mēnešiem, tomēr gadījumos, kad bija jāveic ietekmes uz vidi novērtējums (kas var būt nepieciešams vēja enerģijas elektrostacijām), procedūra varēja būt ilgāka. 5. panta 1. punktā noteiktais termiņš attiecas uz visām attiecīgajām atļaujām un atļauju

piešķiršanas procesa posmiem, ietverot ietekmes uz vidi novērtējumus. Tādējādi, šķiet, ka minētajā dalībvalstī termiņš attiecībā uz tehnoloģijām, kurām nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums, ir ievērots, tomēr varētu būt nepieciešami turpmāki pielāgojumi, lai noteiktais termiņš tiktu ievērots arī gadījumos, kad ir nepieciešams veikt ietekmes uz vidi novērtējumu. Turklāt šajā dalībvalstī nav nepieciešams saņemt atbildīgās ministrijas atļauju atjaunīgās enerģijas elektrostaciju energoatjaunināšanai, ja šādas energoatjaunināšanas rezultātā nemainās elektroenerģijas ražošanas veids un elektroenerģijas ražošanas kopējā atļautā jauda.

Dažas dalībvalstis ziņoja par vērienīgiem atļauju piešķiršanas noteikumiem atjaunīgās enerģijas projektu energoatjaunināšanai. Viena no tām 2023. gada septembrī pieņēma valsts tiesību aktu, kurš ietver pasākumus attiecībā uz tām pašām tematiskajām jomām, kas ietvertas 5. pantā, taču vēl vērienīgākā apmērā. Konkrētāk, ar šo tiesību aktu tiek ieviests viena mēneša termiņš atzinuma sniegšanai par tīkla pieslēgumu objekta modernizācijas gadījumos, kad kopējo uzstādīto jaudu ir paredzēts palielināt apmērā līdz 50 %, salīdzinot ar esošo jaudu, kas ir vērienīgāks mērķis par 5. panta 3. punktā noteikto gan termiņa, gan jaudas palielinājuma ziņā. Turklāt saskaņā ar 5. panta 4. punktu šis tiesību akts neparedz vides aizsardzības procedūru piemērošanu, ja objekta modernizācijas rezultātā netiek izmantota papildu zemes platība un ja šāda modernizācija atbilst vides aizsardzības pasākumiem, kas tika piemēroti sākotnējam objektam.

Vēl cita dalībvalsts arī piemēro vērienīgus atļauju piešķiršanas noteikumus atjaunīgās enerģijas projektu energoatjaunināšanai. Piemēram, attiecībā uz tīkla pieslēgumu — energoatjaunināmās iekārtas uzstādīto jaudu var palielināt apmērā līdz 20 % no esošā pieslēguma jaudas, nepieprasot palielināt tā kopējo jaudu.

Asociācija “Wind Europe” pauda bažas, ka paātrināto procedūru projektu energoatjaunināšanai ir piemērojis ļoti neliels skaits valstu. Tā apgalvoja, ka ir bijis tikai viens izņēmuma gadījums, kad tika piemērots visvērienīgākais režīms, un vēl dažās citās dalībvalstīs ir pieņemti noteikumi, kas noteiktā mērā aptver šo mērķi. “Wind Europe” norādīja, ka kopumā regulai līdz šim ir bijusi maza ietekme uz projektu energoatjaunināšanas paātrināšanu. Asociācija “Wind Europe” atzīmēja, ka 5. pantā ietvertie noteikumi varētu būt vēl vērienīgāki. Piemēram, 5. panta 2. punktā paredzētā 15 % robežvērtība tika uzskatīta par pārāk zemu, salīdzinot ar jauno vējturbīnu jaudu, kas ir augstāka.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka situācija attiecībā uz atjaunīgās enerģijas projektu energoatjaunināšanu ir diezgan neviennozīmīga. Vairākās dalībvalstīs projektu energoatjaunināšana tiek īstenota nelielā apmērā, jo atjaunīgās enerģijas projekti ir tikai nesen pabeigti, savukārt citās dalībvalstīs novērojams daudz lielāks un pieaugošs vēl neizmantotais potenciāls, kas īstenojams, lai sasniegtu plašākus atjaunīgo energoresursu apguves apmērus, popularizējot un veicinot esošo elektrostaciju energoatjaunināšanu. Atjaunīgās enerģijas elektrostaciju energoatjaunināšana sniedz daudzējādus ieguvumus, jo tā ļauj turpināt izmantot objektus ar ievērojamu atjaunīgās enerģijas potenciālu, tā izmanto esošo tīkla pieslēgumu, saņem potenciāli plašāku sabiedrības atbalstu un ņem vērā ietekmi uz vidi.

Komisija atzinīgi novērtē, ka dažas dalībvalstis, kurās novērots augsts atjaunīgās enerģijas projektu energoatjaunināšanas potenciāls, ir ieviesušas pasākumus savu atļauju piešķiršanas noteikumu vienkāršošanai un ka citas dalībvalstis šīs Padomes regulas īstenošanas rezultātā ir pieņēmušas vienkāršošanas pasākumus, kas zināmā mērā ir vēl vērienīgāki nekā 5. pantā ietvertie. Tomēr Komisija pievienojas paustajām bažām, ka dalībvalstīm ar lielāko energoatjaunināšanas potenciālu būtu jācenšas ātrāk panākt, ka saistītās atļauju piešķiršanas procedūras tiek vēl vairāk saīsinātas un vienkāršotas.

6. 6. pants. Atļauju piešķiršanas procesa paātrināšana atjaunīgās enerģijas projektiem un tādai saistītai tīkla infrastruktūrai, kas vajadzīga, lai elektroenerģijas sistēmā integrētu atjaunīgo enerģiju

Šā noteikuma piemērošana dalībvalstīm nav obligāta. Komentārus par šo pantu sniedza 14 dalībvalstis. No tām trīs valstis ziņoja, ka ir piemērojušas noteikumu.

Divas dalībvalstis norādīja, ka tās pašlaik piemēro 6. pantu, lai noteiktu konkrētas atjaunīgo energoresursu vai tīkla infrastruktūras teritorijas, kurās projektus var atbrīvot no īpaša ietekmes uz vidi novērtējuma un sugu aizsardzības novērtējumiem.

Viena dalībvalsts norādīja, ka tā ir ieviesusi šo noteikumu, lai noteiktu konkrētas teritorijas sauszemes un atkrastes vēja enerģijas ieguvei, kā arī elektrotīkliem, kuru jauda pārsniedz 110 kW. Tā ziņoja, ka līdz šim tam ir bijusi izteikti pozitīva ietekme uz tīklu projektu un atjaunīgo energoresursu apguves paātrināšanu. Konkrētāk, tā ir novērojusi, ka saskaņā ar Padomes regulu jau ir piešķirtas pirmās atļaujas vēja enerģijas elektrostacijām un ka pieaug sekmīgo vēja enerģijas projektu skaits. Tā paredz, ka Padomes regula un jo īpaši 6. pants varētu palīdzēt sasniegt tās vērienīgo mērķi palielināt sauszemes vēja enerģijas apjomu par aptuveni 10 GW gadā. Saskaņā ar šīs dalībvalsts pausto, nepagarinot Padomes regulas darbības termiņu, pastāv risks būtiski aizkavēt atjaunīgo energoresursu apguves tempu, un tā arī apgalvoja, ka šādi tiktu aizkavēta sauszemes vēja enerģijas staciju ar kopējo jaudu ap 41 GW uzstādīšana un tādējādi šis process būtu aptuveni divus gadus ilgāks vai tiktu apturēts pavisam.

Attiecībā uz tīkliem četri Vācijas pārvades operatori norādīja, ka Padomes regula ir ievērojami paātrinājusi formālo plānošanas un atļauju piešķiršanas procesu elektrotīklu modernizācijai un paplašināšanai Vācijā, un pauda atbalstu regulas darbības termiņa pagarināšanai līdz 2025. gada pavasarim, lai nodrošinātu sekmīgu pāreju, līdz grozījumu direktīvas attiecīgie noteikumi tiek transponēti valstu tiesību aktos. Arī pārvades tīkls *ENTSO-E* sniedza pozitīvas atsauksmes par 6. panta piemērošanu Vācijā un ziņoja par iespēju potenciāli paātrināt procesus par vidēji septiņiem mēnešiem lielākajai daļai tīkla projektu, uz kuriem attiecas 6. pants (t. i., tiem projektiem, kas iesniegti pēc regulas stāšanās spēkā). Attiecībā uz atkrastes vēja enerģijas projektiem *ENTSO-E* paredz vēl ievērojamāku procesu paātrināšanu, t. i., līdz pat trīs gadiem. *ENTSO-E* norādīja, ka elektroenerģijas pārvades sistēmas operatori regulāri sazinās ar valsts ministrijām par to, kā tiek īstenots pārstrādātās *RED* jaunais 15.e pants, kas attiecas uz infrastruktūras teritorijām. Tomēr tiem ir nopietnas bažas par to, vai šā noteikuma transponēšanu ir

iespējams pabeigt līdz 2024. gada jūlijam, un attiecīgi aicina pagarināt Padomes regulas darbības termiņu, lai nodrošinātu sekmīgu pāreju, līdz pārstrādātās RED 15.e pants tiek pilnībā transponēts. Vācija norādīja, ka 6. panta darbības termiņa pagarināšana ļautu daudziem tīkla projektiem saīsināt atļauju piešķiršanas procesu par aptuveni 12 mēnešiem un atsevišķiem projektiem pat par 36 mēnešiem.

Vēl cita dalībvalsts arī nolēma piemērot 6. pantu, lai gan atjaunīgās enerģijas projekti joprojām bija plānošanas, bet vēl ne atļauju piešķiršanas posmā. Tādēļ tā uzskatīja, ka 6. panta ietekme vēl nav pilnvērtīga, taču to varētu potenciāli sasniegt tuvākajā nākotnē.

Lielākā daļa dalībvalstu, kuras sniedza atsauksmes, ziņoja, ka tās nav izmantojušas 6. pantā paredzēto iespēju. Viena no tām norādīja, ka tā joprojām apsver šā panta piemērošanu, ņemot vērā, ka ir nepieciešami valsts tiesību akti, lai precīzāk izstrādātu šo noteikumu. Vēl viena dalībvalsts ziņoja, ka tās valsts tiesību aktos jau ir iekļauti vērienīgi pasākumi ar skaidriem noteikumiem un kritērijiem, lai noteiktu, kuriem atjaunīgās enerģijas projektiem ir jāveic pārbaude vai ietekmes uz vidi novērtējums. Divas citas dalībvalstis norādīja, ka, lai gan tās nav piemērojušas 6. pantu, tās pašlaik meklē veidus, kā vēl vairāk racionalizēt ietekmes uz vidi novērtējumus saistībā ar atļauju piešķiršanu atjaunīgo energoresursu projektiem. Vēl kāda dalībvalsts ziņoja, ka tā nav piemērojusi 6. pantu saistībā ar tās nacionālo likumdošanas procedūru ES regulās ietvertu fakultatīvo klauzulu īstenošanai, kas paredz valsts tiesību aktu pieņemšanu šādu noteikumu izstrādei. Papildus tam šī dalībvalsts norādīja, ka 6. pantā paredzētie atbrīvojumi un jaunie nosacījumi galvenokārt attiecas uz sugu aizsardzību, savukārt aizkavēšanās atjaunīgo energoresursu iekārtu (jo īpaši lielu vēja enerģijas elektrostaciju) un tīkla pilnveides atļauju piešķiršanas procesā galvenokārt bija saistīta ar dzīvotņu aizsardzību. Neraugoties uz to, tā atzina, ka 6. pants ir pozitīvs simbolisks pasākums, kas paātrina atļauju piešķiršanas procedūras atjaunīgo energoresursu projektiem, un signāls, kas mudina novērst “sastrēgumus”. Saistībā ar to tīkls *ENTSO-E* norādīja, ka tas radītu politisku spiedienu attiecībā uz šā noteikuma piemērošanu divu atkrastes vēja infrastruktūras projektu gadījumā.

Dažas ieinteresētās personas (“CAN Europe”, “BirdLife”) pauda vispārējas bažas par to, kā tiek piemēroti atbrīvojumi no noteiktiem novērtējumiem, kurus paredz ES vides tiesību akti, un par atjaunīgās enerģijas apguves paātrināšanas potenciālo ietekmi uz biodaudzveidību. “CAN Europe” minēja, ka stratēģisko vides novērtējumu pamatīgums un kvalitāte dažādos reģionos atšķirās un ka tie, iespējams, nebija pietiekami detalizēti, lai nodrošinātu līdzvērtīgu aizsardzības standartu. Neraugoties uz to, “CAN Europe” norādīja, ka vienā dalībvalstī 6. panta piemērošana nodrošināja risinājumu, kā īstenot sugu aizsardzības pieeju, kas balstīta uz to populāciju, izveidojot sugu aizsardzības fondu, kura resursi tiek veltīti konkrētajiem mērķiem. “BirdLife” pauda bažas attiecībā uz NVO pieejamās pārskatāmības samazināšanos un mazāku vietējās sabiedrības iesaistīšanos plānošanas procesā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, var secināt, ka 6. pants ir bijis lietderīgs instruments atjaunīgās enerģijas un saistītās infrastruktūras projektu apguves paātrināšanai dalībvalstīs, kuras izvēlējās šo noteikumu piemērot. Šķiet, ka Vācijas konkrētajā

gadījumā, tai izmantojot šo noteikumu, ir sasniegti taustāmi pozitīvie rezultāti gan attiecībā uz sekmīgo, uz priekšu virzāmo atjaunīgās enerģijas un tīkla projektu skaitu, gan paātrināšanas potenciālu un atļauju piešķiršanas laika saīsināšanu. Komisija secina, ka arī tās dalībvalstis, kuras nav to piemērojušas vai ir nolēmušas to piemērot, taču vēl ir procesa sākotnējā posmā, šo noteikumu vērtē pozitīvi gan tā simboliskās nozīmes dēļ, gan kā riska samazināšanas faktoru.

Attiecībā uz bažām, kas tika paustas saistībā ar atbrīvojumiem no ES vides tiesību aktos paredzēto novērtējumu veikšanas un ietekmi uz biodaudzveidības aizsardzību, Komisija atgādina, ka 6. pants paredz konkrētus nosacījumus, saskaņā ar kuriem projektus var atbrīvot no ietekmes uz vidi novērtējumu veikšanas, lai sabalansētu nepieciešamību daudz ātrākā tempā apgūt atjaunīgās enerģijas projektus un nepieciešamību nodrošināt ekoloģiski jutīgu teritoriju aizsardzību.

7. 7. pants. Siltumsūkņu ieviešanas paātrināšana

12 dalībvalstis sniedza komentārus par šā panta piemērošanu un atļauju piešķiršanas procesu siltumsūkņu uzstādīšanai kopumā. Divas dalībvalstis norādīja, ka to rīcībā nav aktuālo datu par siltumsūkņiem, tādēļ tās nevar izvērtēt regulas ietekmi uz šo tehnoloģiju.

Līdzīgi kā situācijā ar mazām saules enerģijas iekārtām dažas dalībvalstis norādīja, ka noteiktos gadījumos tajās nav nepieciešams saņemt atļauju siltumsūkņiem (parasti maziem siltumsūkņiem, piemēram, līdz 1 m³, 500 kW vai līdz 30 kW privātmājās). Viena dalībvalsts norādīja, ka parasti — ar dažiem izņēmumiem — attiecībā uz gaisa siltumsūkņiem nav vajadzīgs iesniegt pieteikumu. Tādējādi tiesību akti šajās valstīs ir vērienīgāki par Padomes regulas 7. pantu. Cita dalībvalsts minēja, ka tās valsts tiesību akti paredz plānošanas procesa atbrīvojumus siltumsūkņu uzstādīšanai vai atbrīvojumu no ietekmes uz vidi novērtējuma.

Viena dalībvalsts puda bažas attiecībā uz prasību viena mēneša laikā piešķirt atļauju siltumsūkņiem ar jaudu līdz 50 MW, skaidrojot, ka šāds īss termiņš var radīt tehniskas dabas un drošības problēmas attiecībā uz elektrotīklu. Saistībā ar to Komisija norāda, ka Padomes regula paredz dalībvalstīm elastīgumu attiecībā uz šā termiņa piemērošanu. Dalībvalstīm ir iespēja šā panta noteikumus neattiecināt uz konkrētām teritorijām vai struktūrām, tai skaitā drošības apsvērumu dēļ.

Dažas dalībvalstis ziņoja, ka pēdējā laikā ir palielinājies uzstādīto siltumsūkņu skaits, taču tās nebija pārliecinātas, vai šis pieaugums ir saistīts ar Padomes regulas ietekmi. Tās drīzāk to saistīja ar citiem faktoriem, piemēram, Krievijas karu Ukrainā vai valstu piešķirtajām subsīdijām. Vairākas dalībvalstis norādīja, ka Padomes regula neietekmēja pieaugumu, jo tajās nebija izstrādātas valsts atļauju piešķiršanas prasības noteiktiem siltumsūkņiem.

Eiropas Siltumsūkņu asociācija (EHPA) sniedza detalizētas atsauksmes par situāciju, kāda valda siltumsūkņiem piemērojamo atļauju piešķiršanas procedūru jomā, kā arī 7. panta ietekmi. Lielākajai daļai siltumsūkņu (izņemot ģeotermālos siltumsūkņus) atļaujas

lielākoties nav vajadzīgas, taču ģeotermālajiem siltumsūkņiem tās parasti tomēr ir nepieciešamas. Tomēr siltumsūkņiem, kuru siltumjauda nepārsniedz 25 kW, bija iespējams piešķirt atļaujas viena mēneša laikā.

Nemot vērā, ka lielākajai daļai mazjaudas siltumsūkņu atļauja parasti nav nepieciešama (izņemot ģeotermālos siltumsūkņus), šķiet, ka 7. panta ietekme ir neliela. Neraugoties uz to, *EHPA* šo noteikumu novērtēja pozitīvi, jo maksimālā termiņa ieviešana palīdzēja nodrošināt tiesisko noteiktību. Lai palielinātu šā noteikuma izmantojamību, *EHPA* ierosināja veikt dažas mērķorientētas izmaiņas, t. i., mājoklim paredzētiem ģeotermālajiem siltumsūkņiem, kuru siltumjauda nepārsniedz 25 kW, saīsināt atļauju piešķiršanas laiku līdz vienam mēnesim, to apvienojot ar noteikumu “piekrišana ar noklusējumu”, un kā raksturlielumu izmantot siltumjaudu, nevis elektrisko jaudu (izņemot gadījumus, kad minēta atsauce uz tīkla pieslēgumu un tādējādi elektriskā jauda būtu piemērotāks rādītājs).

Saskaņā ar iepriekš minēto var secināt — lai gan nešķiet, ka atļauju piešķiršanas process būtu galvenais šķērslis siltumsūkņu uzstādīšanai, Padomes regula un, konkrētāk, skaidru maksimālo termiņu ieviešana ir devusi pozitīvu pienesumu, lai nodrošinātu tiesisko noteiktību attiecībā uz šāda veida aprīkojuma — jo īpaši ģeotermālo sūkņu un lielāku siltumsūkņu — uzstādīšanu. Komisija atzinīgi novērtē, ka vairākās dalībvalstīs spēkā esošie valsts tiesību akti, šķiet, ir vēl vērienīgāki par 7. pantā ietvertu, jo tie neparedz atļauju nepieciešamību maziem siltumsūkņiem.

8. 8. pants. Termiņi atļauju piešķiršanas procesam saules enerģijas aprīkojuma uzstādīšanai, atjaunīgās enerģijas elektrostaciju energoatjaunināšanai un siltumsūkņu ierīkošanai

Par šo pantu netika saņemti nekādi komentāri no dalībvalstīm vai ieinteresētajām personām, kas norāda, ka atļauju piešķiršanas termiņos nav ietverts laiks, kurā tiek būvēta vai energoatjaunināta saistītā vajadzīgā tīkla infrastruktūra, un laiks noteiktiem administratīvajiem posmiem, kas vajadzīgi tīkla būtiskai modernizācijai.

IV. Ārkārtas pasākumu regulas un jauno pārstrādātajā RED ietverto atļaujas piešķiršanas noteikumu piemērošanas joma

Kā norādīts iepriekš, pārstrādātā *RED* ietver noteikumus, ar kuriem racionalizēt atļauju piešķiršanas procedūras, kas attiecas uz atjaunīgās enerģijas projektiem, ietverot noteikumus par Padomes regulas aptvertajām vai līdzīgām tematiskajām jomām. Lai gan vairāki no šiem noteikumiem aptver tās pašas tematiskās jomas, kas ietvertas regulā, abu tiesību aktu tekstos ir dažas būtiskas atšķirības:

- **16.f pants** regulē sevišķi svarīgu sabiedrības interešu prezumpciju, kuru reglamentē arī regulas 3. pants. Tomēr regulas **3. pants** ietver otru punktu, kas nosaka, ka, katrā atsevišķā gadījumā līdzsvarojot juridiskās intereses, prioritāte ir jāpiešķir projektiem, kas atzīti par sevišķi svarīgiem sabiedrības interesēm,

- **16.d pants** ietver īpašus noteikumus attiecībā uz atļauju piešķiršanas procesu saules enerģijas aprīkojuma uzstādīšanai, kas ir ietverti arī Padomes regulas **4. pantā**. Abu noteikumu formulējums ir ļoti līdzīgs, lai gan pārstrādātās *RED* 16.d panta 2. punkts ietver augstāku jaudas robežvērtību — 100 kW (nevis 50 kW), kas nodrošina tādu iekārtu lielāku skaitu, kurām var piemērot ļoti īsu atļauju piešķiršanas procedūru, kas nepārsniedz vienu mēnesi,
- **16.c pants (un arī 16.b pants)** ietver noteikumus, kas attiecas uz atļauju piešķiršanas procesu atjaunīgās enerģijas elektrostaciju energoatjaunināšanas projektiem ārpus atjaunīgo energoresursu paātrinātas apguves teritorijām, kas ir ietverti arī Padomes regulas **5. pantā**. Galvenā atšķirība starp tekstiem — regulas 5. pants ietver īsu sešu mēnešu termiņu visām atļaujām, kas attiecas uz atjaunīgās enerģijas projektu energoatjaunināšanu, savukārt pārstrādātajā *RED* projektiem ārpus atjaunīgo energoresursu paātrinātas apguves teritorijām paredzēts viena gada termiņš (projektiem atjaunīgo energoresursu paātrinātas apguves teritorijās 16.a pantā arī paredzēts sešu mēnešu termiņš, taču šo teritoriju izraudzīšanai ir ilgāks izpildes termiņš — 27 mēneši),
- **16.e pants** ietver noteikumus par atļauju piešķiršanas procesu siltumsūkņiem; arī šie noteikumi ir ietverti regulas **7. pantā**. Abu noteikumu formulējums ir ļoti līdzīgs, lai gan pārstrādātā *RED* ietver papildu precizējumus attiecībā uz tīkla pieslēgumu termiņiem (divu nedēļu termiņš pieslēgumiem pārvades vai sadales tīklam),
- **15.c pants** nosaka pienākumu dalībvalstīm izraudzīties atjaunīgo energoresursu paātrinātas apguves teritorijas vismaz vienai atjaunīgo energoresursu tehnoloģijai. **15.e pants** paredz iespēju dalībvalstīm izraudzīties teritorijas tīkla un uzkrāšanas infrastruktūrai, kas ir vajadzīga atjaunīgās enerģijas integrēšanai elektroenerģijas sistēmā. Projektus šajās teritorijās var saskaņā ar nosacījumiem atbrīvot no ietekmes uz vidi novērtējuma. Regulas **6. pants** paredz neobligātu noteikumu, kas ļauj dalībvalstīm noteikt konkrētas teritorijas, kurās projektus var atbrīvot no ietekmes uz vidi novērtējuma un sugu aizsardzības novērtējumiem. Lai gan pārstrādātās *RED* noteikumi un regulas 6. panta noteikumi ir saistīti ar konkrētu teritoriju noteikšanu ātrākai atjaunīgo energoresursu apguvei, šo noteikumu saturs ievērojami atšķiras:
 - viena no galvenajām atšķirībām ir tāda, ka pārstrādātā *RED* paredz pārbaudes procedūru, kuras rezultātā var būt nepieciešams veikt īpašu ietekmes uz vidi novērtējumu, savukārt regulas 6. pants tiešā veidā nosaka mitigācijas vai kompensācijas pasākumu piemērošanu;
 - saskaņā ar regulas 6. pantu projektus var atbrīvot arī no sugu aizsardzības novērtējumiem, kuri paredzēti Direktīvas 92/43/EEK 12. panta 1. punktā un Direktīvas 2009/147/EK 5. pantā. Pārstrādātajā *RED* šādi atbrīvojumi ir paredzēti tikai tīkla un uzkrāšanas projektiem īpašās teritorijās, nevis atjaunīgās enerģijas projektiem;
 - regulas 6. pants neparedz atbrīvojumus no Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 3. punktā noteiktās prasības. Atbilstoši pārstrādātajai *RED* šādu atbrīvojumu ir

iespējams piemērot visiem projektiem (atjaunīgās enerģijas iekārtām, tīkla un uzkrāšanas infrastruktūrai),

- **16. panta 8. punktā** ir precizēts, kuri posmi nav ietverti atļauju piešķiršanas procesa termiņos, t. i., šie posmi netiek ieskaitīti direktīvā noteiktajos termiņos. Līdzīgi noteikts arī regulas **8. pantā**. Galvenā atšķirība ir tāda, ka pārstrādātās *RED* 16. panta 8. punkts ietver papildu apakšpunktu, kurā paskaidrots, ka laiku jebkurai pārsūdzībai tiesā un tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, citām tiesvedībām tiesā vai šķīrējtiesā, un alternatīviem strīdu izšķiršanas mehānismiem, tostarp sūdzību procedūrām un ārpustiesas pārsūdzībām un tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, neietver atļauju piešķiršanas procedūras termiņā, izņemot gadījumus, kad tas sakrīt ar citiem atļauju piešķiršanas procesa administratīvajiem posmiem.

Vairāki no šiem pārstrādātās *RED* atļauju piešķiršanas noteikumiem (t. i., visi atļauju piešķiršanas noteikumi, izņemot tos, kas saistīti ar atjaunīgo energoresursu paātrinātas apguves teritorijām) ir jātransponē līdz 2024. gada 1. jūlijam, proti, uzreiz pēc regulas darbības termiņa beigām. Tas jo īpaši attiecas uz 15.e pantu (pēc izvēles), 16. panta 8. punktu, kā arī 16.c, 16.d un 16.f pantu. Pārējo atļauju piešķiršanas noteikumu (t. i., to, kuri saistīti ar atjaunīgo energoresursu paātrinātas apguves teritorijām) transponēšanas termiņš ir 18 mēneši pēc pārstrādātās *RED* stāšanās spēkā. Turklāt 15.c pantam, kas nosaka pienākumu izraudzīties atjaunīgo energoresursu paātrinātas apguves teritorijas, ieviešanas termiņš ir 27 mēneši pēc Padomes regulas stāšanās spēkā.

Tādējādi daži no regulā noteiktajiem pasākumiem tika iekļauti pārstrādātajā *RED*. Tomēr direktīvā netika atspoguļoti daži no Regulā (ES) 2022/2577 ietvertajiem ārkārtas pasākumiem, kas ir specifiskāki, tādējādi ierobežojot to ārkārtas un pagaidu raksturu.

Visumā var secināt, ka lielākās un būtiskākās atšķirības starp pārstrādātajā *RED* un Padomes regulā ietvertajiem noteikumiem ir atrodamas Padomes regulas 3. panta 2. punktā par sevišķi svarīgām sabiedrības interesēm, kā arī attiecībā uz 5. panta 1. punktā un 6. pantā ietvertajiem energoatjaunināšanas maksimālajiem termiņiem. No dalībvalstu un ieinteresēto personu sniegtajām atsauksmēm var secināt, ka tajās dalībvalstīs, kuras ir piemērojušas šos noteikumus, tie ievērojami paātrina atļauju piešķiršanas procedūru atjaunīgās enerģijas un saistītā tīkla projektiem. Ir lietderīgi pagarināt šos noteiktos ārkārtas pasākumus, kuriem ir vislielākais potenciāls paātrināt atjaunīgo energoresursu apguvi, kuri ir uzreiz un tieši piemērojami visā Savienībā un atšķiras no pārstrādātajā *RED* ietvertajiem pasākumiem un tādējādi var to papildināt. Tomēr, lai nodrošinātu saskanību ar pārstrādātajā *RED* ietvertajiem noteikumiem, īsais sešu mēnešu termiņš energoatjaunināšanas atļauju piešķiršanai (tikai) pēc 2024. gada 30. jūnija būtu jāattiecinā uz tādu atjaunīgās enerģijas projektu energoatjaunināšanu, kuri saskaņā ar regulas 6. pantu atrodas atjaunīgajiem energoresursiem paredzētā teritorijā.

V. Secinājumi par pasākuma pagarināšanu un ieteikums

Nemot vērā iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka ir izpildīti nosacījumi Padomes regulas darbības termiņa pagarināšanai.

Kā paskaidrots II iedaļā, Savienības piegādes drošība, salīdzinot ar pagājušo ziemu, ir ievērojami uzlabojusies un gāzes un elektroenerģijas cenas ir samazinājušās. Tas ļoti lielā mērā ir noticis, pateicoties ātrajiem pasākumiem, kas tika pieņemti Savienības līmenī, jo īpaši ārkārtas pasākumiem, kuri tika pieņemti, pamatojoties uz LESD 122. pantu, ietverot Padomes regulu, un plašākai atjaunīgo energoresursu apguvei, kas tika īstenota tās rezultātā. Tomēr joprojām pastāv ievērojami riski, un, ņemot vērā enerģijas cenu nemitīgās svārstības un bažas attiecībā uz piegādes drošību, joprojām ir nepieciešami ievērojami papildu pasākumi atjaunīgās enerģijas apguves jomā, lai vēl vairāk nostabilizētu situāciju.

Lai gan ir sarežģīti precīzi skaitliski izteikt Padomes regulas ietekmi, ņemot vērā, ka tā tiek piemērota tikai neilgu laiku un trūkst oficiālu statistikas datu, III iedaļā aprakstītais liecina, ka Padomes regulā ietvertie mērķorientētie pasākumi ir devuši pozitīvu pienesumu atjaunīgo energoresursu apguves tempa paātrināšanā. Tas galvenokārt tika panākts divos veidos: i) racionalizējot procedūras, kas attiecas uz konkrētiem atļauju piešķiršanas procesiem, un ii) palielinot politisko izpratni par to, cik nozīmīga ir atjaunīgo energoresursu atļauju piešķiršanas procesa paātrināšana, ko apliecināja arī vairākas dalībvalstis un ieinteresētās personas.

Komisija norāda, ka ir panākta pozitīva ietekme attiecībā uz visām Padomes regulā ietvertajām jomām, lai gan dažkārt ir sarežģīti konkrēto ietekmi piedēvēt tieši regulai. Dažiem no regulā (t. i., 4. un 7. pantā) ietvertajiem pasākumiem ir bijusi mazāka ietekme, kas daļēji ir skaidrojams ar to, ka attiecībā uz mazu saules enerģijas iekārtu un siltumsūkņu uzstādīšanu dalībvalstis jau piemēro vērienīgākus atļauju piešķiršanas noteikumus, savukārt citi pasākumi (jo īpaši 3. un 6. pantā ietvertie) ir radījuši ievērojamu, konkrētu un taustāmu ietekmi attiecībā uz procesu vienkāršošanu tajās dalībvalstīs, kas ir tos piemērojušas.

Daudzas dalībvalstis un piecas ieinteresētās personas, kas tika aptaujātas (tīkls *ENTSO-E*, Eiropas Atjaunīgās enerģijas federācija — *EREF*, organizācijas “Solar Heat Europe” un “Solar Power Europe” un asociācija “Wind Europe”), ir aktīvi aicinājušas pagarināt regulas vai konkrētu pantu darbības termiņu. Dažas no tām arī prasīja veikt mērķorientētas izmaiņas.

Svarīgs aspekts, kas jāņem vērā, pieņemot lēmumu par Padomes regulas darbības termiņa pagarināšanu, ir fakts, ka pārstrādātā *RED* ietver vairākus pasākumus atļauju piešķiršanas procedūru racionalizēšanai, kuri zināmā mērā pārklājas ar Padomes regulā ietvertajiem pasākumiem. Konkrētāk, Padomes regulas 3. panta 1. punkts, 4. pants, 5. panta 2., 3. un 4. punkts un 7. pants ir gandrīz identiskā veidā pārņemti pārstrādātās *RED* 16.c, 16.d un 16.e pantā, veicot vien dažas nelielas izmaiņas, kas aprakstītas IV iedaļā. Turklāt, ņemot vērā Eiropas Parlamenta pilnvaru termiņa tuvošanos beigām un laiku, kas parasti ir nepieciešams tiesību akta pieņemšanai saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru, šāda procedūra nebija piemērots risinājums, lai savlaicīgi ieviestu pagaidu pasākumus.

Kā jau norādīts iepriekš, lielākās un būtiskākās atšķirības starp pārstrādātajā *RED* un Padomes regulā ietvertajiem noteikumiem ir atrodamas Padomes regulas 3. panta

2. punktā, 5. panta 1. punktā un 6. pantā. No dalībvalstu un ieinteresēto personu sniegtajām atsauksmēm var secināt, ka tajās dalībvalstīs, kuras ir piemērojušas šos noteikumus, tie ievērojami paātrina atļauju piešķiršanas procedūru atjaunīgās enerģijas un saistītajiem tīkla projektiem vai pastāv iespēja, ka tie varētu to potenciāli nodrošināt tuvākajā nākotnē. Tādēļ ir lietderīgi mērķorientētā veidā pagarināt šos konkrētos noteikumus. Ņemot vērā problēmas attiecībā uz 3. panta piemērošanu praksē, par ko ziņoja dažas dalībvalstīs, varētu būt pamatoti pieņemt papildu pasākumus, lai pilnībā izmantotu šā pagarinātā noteikuma sniegtās priekšrocības.

Lai pagarinātu Padomes regulas 3. panta 2. punkta, 5. panta 1. punkta un 6. panta darbības termiņu, būtu nepieciešams pagarināt arī 1. pantu, kas nosaka regulas priekšmetu un piemērošanas jomu, kā arī 2. panta 1. punktu, kurā ir definēts “atļauju piešķiršanas process” — termins, kas tiek izmantots 3. panta 2. punktā.

Tādēļ Komisija ierosina mērķorientēti pagarināt Padomes regulas 1. panta, 2. panta 1. punkta, 3. panta 2. punkta, 5. panta 1. punkta un 6. panta darbības termiņu, tai skaitā veikt mērķorientētas izmaiņas tajos noteikumos, kur tās ir nepieciešamas.